

Scenariusz zajęć dla uczniów szkół ponadpodstawowych w oparciu o strategię wyprzedzającą

Temat: Elektrownia Adamów w Turku – powstanie, rozkwit i wyburzenie

Autor: Ewa Kiwak – doradca metodyczny w Projekcie CSW2020

Komentarz metodyczny

Elektrownia Adamów wybudowano w latach sześćdziesiątych XX wieku w Turku. Była elektrownią ciepłą o mocy 600 MW opalaną węglem brunatnym wydobywanym przez Kopalnię Węgla Brunatnego Adamów. Było to wielkie osiągnięcie ówczesnej polskiej myśli technologicznej. Zbudowano ją według projektów krajowych i wyposażona w urządzenia wyprodukowane w Polsce.

Scenariusz ma zainspirować uczniów do odbycia podróży wokół miejsca, które dla większości mieszkańców miasta i powiatu było symbolem Turku. Wszyscy wjeżdżający do miasta musieli zobaczyć majestatyczny komin i pięć przysadzistych chłodni. Na naszych oczach symbol miasta jest wyburzany. Zniknął już komin, a rozbiórka pozostałych obiektów planowana jest do końca roku 2021.

Elektrownia Adamów, nie było to tylko miejsce w którym produkowano prąd. Miała ogromny wpływ na to, jak miasto Turek wygląda, jacy ludzie żyją w tym mieście, jak wygląda krajobraz. Zadaniem grupy projektowej będzie odnalezienie śladów przeszłości, znalezienie pomysłów na uszanowanie tego, co było oraz zadbanie o to, co będzie, co stanie się teraz.

Cele:

- poznanie historii Elektrowni Adamów w Turku,
- nabywanie umiejętności poszukiwania informacji w różnych źródłach, np. wywiady, rozmowy, opracowania,
- kształcenie umiejętności poszukiwania informacji w mediach społecznościowych,
- ćwiczenie w poszukiwaniu i weryfikacji znalezionej informacji,
- umiejętność odczytywania śladów przeszłości w infrastrukturze miasta,
- próba podjęcia rozważań nad przyszłością miasta.

Materiały i pomoce:

- aparat fotograficzny,
- tablet, laptop, urządzenie mobilne z dostępem do internetu,
- materiały pomocnicze: monografie, media społecznościowe, dokumenty życia społecznego

Warunki organizacyjne:

- etap I – klasa szkolna
- etap II – wizyty w bibliotekach, Muzeum Miasta Turku, wywiady z mieszkańcami miasta, przeszukiwanie środowiska cyfrowego
- etap III – klasa szkolna z wykorzystaniem środowiska cyfrowego
- etap IV – klasa szkolna bądź środowisko cyfrowe

ETAP I : AKTYWACJA	
<p>CEL: wzbudzenie zainteresowania, aktywizacja posiadanej wiedzy, wyzwalanie emocji.</p>	<p>1. Omawiamy, czym jest krajobraz kulturowy i jak możemy odczytywać zmiany w krajobrazie kulturowym. O znaczeniu, często niedocenianego pojęcia krajobrazu kulturowego, można przeczytać: http://krajobraz.kulturowy.us.edu.pl/krajobraz.php (dostęp online 25.11.2021) oraz https://teatrnn.pl/leksykon/artykuly/krajobraz-kulturowy-wartosci-niematerialne/ (dostęp online 25.11.2021)</p> <p>Ta część Projektu powinna przebiegać przy wsparciu nauczyciela.</p> <p>2. Przedstawienie schematu pracy w oparciu o strategię kształcenia wyprzedzającego. W jaki sposób uczniowie będą realizować tę metodę pracy, pracując nad <i>Projektem Elektrownia Adamów w Turku – powstanie, rozkwit i wyburzenie</i>.</p> <p>Materiały wspierające nauczyciela w pracy strategią kształcenia wyprzedzającego oraz poradnik metodyczny można znaleźć na stronie <i>Cyfrowa Szkoła Wielkopolska@2020</i> https://www.csw2020.com.pl/akademia-ksztalcenia-wyprzedzajacego/ (dostęp online 25.11.2021)</p> <p>Ta część Projektu powinna być realizowana przy wsparciu nauczyciela.</p> <p>3. Prosimy uczniów o obejrzenie dwóch filmów: Film nr 1: https://www.youtube.com/watch?v=R0FG67cJRwk&t=21s (dostęp online 05.11.2021) Film nr 2: http://repozytorium.fn.org.pl/?q=pl/node/10813 (dostęp online 05.11.2021)</p>

	<p>Zadaniem uczniów będzie prześledzenie tego, co działo się w Turku od września 1960 roku do dnia obecnego i dotyczyło Elektrowni Adamów (ze szczególnym uwzględnieniem ludzi i infrastruktury miasta)</p> <p>Zebrane materiały w postaci zdjęć, map, wywiadów i innych, posłużą do zbudowania archiwum społecznego Elektrowni Adamów.</p> <p>Czym jest archiwum społeczne i jakie jest jego znaczenie dla społeczności lokalnej można przeczytać na stronie Centrum Archiwistyki Społecznej https://cas.org.pl/</p>
<p>ETAP II : PRZETWARZANIE</p>	
<p>Cel : poszukiwanie informacji, selekcja informacji, analiza, synteza, porównywanie, przetwarzanie uzyskanej informacji i nadawanie nowej formy.</p>	<p>Uczniów dzielimy na grupy, prosimy o zebranie informacji, opracowanie ich i przygotowanie w formie odpowiedniej do poszczególnych zadań.</p> <p>Zadanie nr 1 - Placówki gromadzące informacje o historii miasta posiadają zapewne materiały o Elektrowni Adamów.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poszukajcie w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Turku - Dział Regionalny materiałów dotyczących Elektrowni Adamów. Szczególnie istotne są dokumenty życia społecznego. <p><i>Efekt : Bibliografia tematyczna.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapoznajcie się z materiałami zgromadzonymi w Muzeum Miasta Turku, dotyczącymi Elektrowni Adamów. Poszukajcie materiałów wizualnych (mapy, fotografie, dokumentacja przemysłowa) <p><i>Efekt: Materiały wizualne do wykorzystania w pracy projektowej.</i></p> <p>Zadanie nr 2 - Doskonałym źródłem informacji jest Internet. Przejrzyjcie wirtualne zasoby na temat Elektrowni Adamów. Użyjcie znanych Wam wyszukiwarek. Stosujcie wyszukiwanie zaawansowane. W wynikach uwzględniajcie prawa autorskie. <i>Efekt: Netografia tematyczna</i></p> <p>Zadanie nr 3 – Warto dowiedzieć się co o Elektrowni Adamów wiedzą i ile pamiętają mieszkańcy miasta i powiatu. Przejrzyjcie materiały udostępniane przez mieszkańców w mediach społecznościowych (np. FB) Warto odnaleźć grupy zrzeszające mieszkańców Turku, np. Nasz Turek, Moje miasto Turek i powiat Turkowski, Dawny Turek. Wykorzystując narzędzia np. lupka lub hashtagi odnajdziecie, to co dotychczas na temat Elektrowni Adamów ukazało się w mediach społecznościowych. <i>Efekt: Zdjęcia i wspomnienia, którymi podzielą się członkowie grup.</i></p> <p>Zadanie nr 4 – W poszukiwaniach informacji wykorzystajcie materiały branżowe dotyczące energetyki w Polsce, np. archiwalne numery Biuletynu Techniczno-Informacyjnego wydawanego przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich.</p>

W numerze z roku 2016, przedstawiono historię Elektrowni Adamów:
https://www.seplodz.pl/biuletyn/sep_2_2016.pdf (dostęp online 25.11.2021)
Przygotujcie oś czasu w wersji elektronicznej (np. narzędzie Timeline)

- uwzględnijcie daty graniczne: powstania i zamknięcia Elektrowni Adamów
- uwzględnijcie nazwiska dyrektorów

W swoich poszukiwaniach uwzględniajcie nazwiska osób związanych z historią Elektrowni Adamów.

Efekt: Wykaz nazwisk osób mających wpływ na rozwój przedsiębiorstwa.

Zadanie nr 5 - Budowa Elektrowni i rozwój współpracującej Kopalni Węgla Brunatnego miały wpływ na rozwój demograficzny miasta. W mieście osiedliło się wielu pracowników z całej Polski.

Druga połowa lat sześćdziesiątych XX wieku, to dla miasta wzrost liczby mieszkańców i rozwój budownictwa mieszkalnego. Powstają nowe osiedla, przedszkola, szkoły.

Bloki przy ulicy Broniewskiego i Wyszyńskiego były przeznaczone dla pracowników Elektrowni Adamów.

Odszukajcie fotografie wymienionych ulic sięgając do zasobów zgromadzonych na stronie:

<https://fotopolska.eu/>

Porównajcie ze współczesnym obrazem tych ulic.

Między blokami do lat osiemdziesiątych XX wieku, można było oglądać makietę Elektrowni Adamów (miejsce zabaw najmłodszych) – *Załącznik nr 1*

Obecne Samorządowe Przedszkole nr 5 w Turku, powstało w roku 1964 i zostało przygotowane na przyjęcie 126 dzieci pracowników Elektrowni Adamów (źródło

<https://www.przedszkole5.turek.pl/historia-przedszkola-samorzadowego-nr-5-z-oddzialami-integracyjnymi-w-turku/>

Przedszkole do roku 1997 było Zakładowym Przedszkolem Elektrowni Adamów.

W budynku, w którym obecnie znajduje się Miejska Biblioteka Publiczna (ulica Dworcowa) w latach osiemdziesiątych XX wieku zbudowano dla pracowników Elektrowni Adamów *Klub Energetyk* (nazwa nadal funkcjonuje wśród starszych mieszkańców miasta). W klubie funkcjonowała kawiarnia, odbywały się koncerty, spotkania filatelistów i innych kół zainteresowań dla pracowników Elektrowni. Na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX wieku było to bardzo elitarne miejsce, tylko dla pracowników Elektrowni.

Spróbujcie odnaleźć osoby, które pamiętają te miejsca.

	<p>Spiszcie te wspomnienia, możecie również użyć dyktafonów. Jak prowadzić i rejestrować historie mówione i inne cenne rady znajdziecie w <i>Elementarzu historii mówionej</i> : Historia mówiona - elementarz Narodowe Centrum Kultury (nck.pl) (dostęp 25.11.2021) Poszukajcie innych śladów po Elektrowni w infrastrukturze miasta. <i>Efekt: zdjęcia archiwalne i współczesne, nagrania i opisy wspomnień.</i></p> <p>Zadanie nr 6 – Proces likwidacji Elektrowni Adamów rozpoczął się w roku 2018. Temat problemów z dalszym działaniem Elektrowni zaczął pojawiać się w mediach i wśród mieszkańców już w roku 2013. Spróbujcie odtworzyć historię tego procesu, uwzględnijcie stanowisko lokalnych władz, związków pracowniczych, mieszkańców miasta, ekologów. Możecie wykorzystać:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zasoby Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej https://www.wbc.poznan.pl/dlibra 2. wyszukiwarkę portalu Im https://lajt.im.pl/tagi/elektrownia-adamow <p>Na jakim etapie jest obecnie wyburzanie Elektrowni? Odpowiedzi możecie poszukiwać podczas wycieczek w okolice Elektrowni. Możecie również obejrzeć film dokument o wyburzaniu Elektrowni Adamów po wcześniejszym wykupieniu dostępu do platformy: https://polsatboxgo.pl/wideo/elektrownia-wielkie-wyburzanie/5030177/autoplay</p>
<p>ETAP III : SYSTEMATYZACJA</p>	
<p>Cel: uporządkowanie wiedzy</p>	<p>Sześć zespołów zakończyło swoją pracę. Każdy z zespołów prezentuje swoje materiały. Zebrane historie i obrazy będą początkiem archiwum społecznego Elektrowni Adamów. Efekty prac zespołów zadaniowych można zebrać w dowolnej aplikacji i umieścić na stronie internetowej szkoły. Można wykorzystać media społecznościowe i informować o powstaniu archiwum oraz zachęcić do wspólnej pracy społeczności lokalnej nad kontynuowaniem projektu. Na zakończenie warto poszukać odpowiedzi na pytanie „Co po Elektrowni?” Uszanowanie tego co było i spojrzenie w przyszłość w kierunku „zielonej energii”, która wyjątkowo prężnie rozwija się w okolicach Turku. Farmy słoneczne i farmy wiatrowe zastąpią komin i chłodnie Elektrowni.</p> <p>https://poznan.tvp.pl/48866676/zielona-przyszlosc-powiatu-tureckiego-farma-wiatrakow-w-gminie-przykona-oddana-do-uzytu</p> <p>https://www.komputerswiat.pl/aktualnosci/biznes/najwieksza-farma-sloneczna-w-polsce-juz-dziala-stanela-w-gminie-brudzew/1sbhnte</p>
<p>ETAP IV: EWALUACJA</p>	

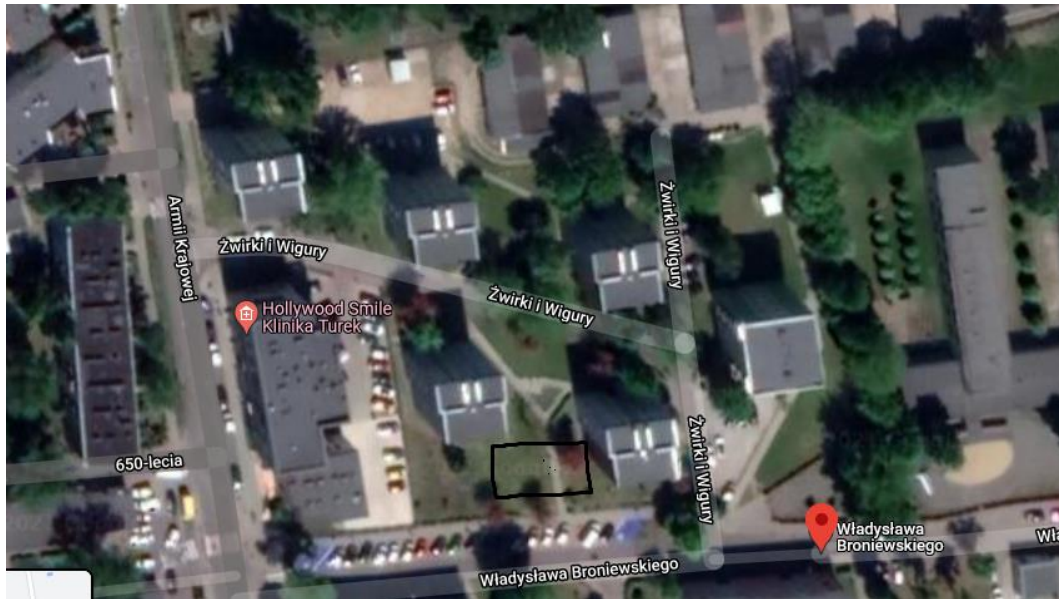

	<p>1. Samoocena</p> <ul style="list-style-type: none"> • Czego dowiedziałam/łem się w trakcie poszukiwań? • Co dało mi najwięcej satysfakcji?
--	--

Załącznik nr 1

Makieta Elektrowni Adamów (miejsce zabaw najmłodszych)

źródło: fotos gogle maps

Fot. Józef Kiwak. Archiwum prywatne

Bibliografia:

1. Dzieje Turku / praca zbiorowa pod red. Edmund Makowski, Czesław Łuczak. - Poznań: Wydawnictwo WBP, 2002.
2. Elektrownia "Adamów" 1964-1994 / oprac. red. i graf. Sławomir Krysztofowicz, Ryszard Słowiński. - Turek : Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin, 1994.
3. Honorowi obywatele miasta Turku. - Turek : Muzeum Rzemiosła Tkackiego, 1991.
4. Moje ścieżki bliższe i dalsze : Turek i okolice w ujęciu historyczno-geograficznym : zeszyt ćwiczeń dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów / aut. oprac. Agnieszka Arent-Marczewska ; [i in.]. - Konin : Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, 2001.
5. Powiat Turecki : zawsze po drodze. - Turek : Starostwo Powiatowe w Turku, [2001].
6. Turek : informator. - Bydgoszcz : Wydawnictwo Nice, [2002].
7. Powiat turecki / Andrzej Piasecki. - Turek : Wydawnictwo Andrzej Piasecki, 1999.
8. Turek : szczegółowy plan miasta / oprac. zespół pod kier. Mariusz Mendala ; Urząd Miejski Turek. - Toruń : Wydawnictwo Remedium, 2006.